

## Bijlage 2: reactie college op vragen kernsessie

In het kernteam van 22 oktober 2024 is de conceptnota herijking Ontwikkelperspectief besproken. De vraag aan het kernteam was: *is het stuk klaar voor besluitvorming of zijn nog aanpassingen vereist*. In het kernteam zijn meerdere aandachtspunten naar voren gebracht. In deze bijlage worden deze punten toegelicht. Daar waar de nota is aangepast staat een verwijzing naar de betreffende passage.

1. ***Soms worden de inspanningen meer kwantitatief en concreet geformuleerd, andere punten zijn meer kwalitatief. Graag zoveel als mogelijk concreet formuleren, daarmee wordt het duidelijker.***

De nota herijking Ontwikkelperspectief schetst een toekomstbeeld met *ontwikkellijnen* die stapsgewijs verder worden ingevuld. De concretisering en uitvoering daarvan vergen tijd en zal niet direct voltooid zijn; het is een proces dat we samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners de komende jaren vormgeven. Waar mogelijk zijn de huidige inspanningen zo concreet mogelijk geformuleerd. Andere inspanningen volgen later in de planuitwerking, zoals bijvoorbeeld Elke Regio Telt en een perspectief op de Waddenkust.

2. ***Wat is de plek van (stichting) Bestemming Noordwest in het Ontwikkelperspectief?***

Bestemming Noordwest is er zeker bij betrokken. In samenwerking met de Stichting Bestemming Noordwest, de gemeenten Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden wordt op dit moment een meerjarenplan Regiomarketing opgesteld om een nieuw toekomstperspectief te schetsen.

3. ***Over het gebruik van gewasbescherming en doelen rond natuurinclusieve landbouw: is dat wel een rol van Waadhoeke om hier iets mee te willen?***

Waadhoeke wil vanuit de *ontwikkellijn ons landschap* innovatiekansen aanjagen een duurzame(re) versterking tussen landschap, natuur en landbouw. Waadhoeke werkt daarin nauw samen met verschillende regionale partners aan Regiodeal en SEAP. Belangrijke partners zijn onder andere ondernemers, onderwijsinstellingen, agrariërs, regiogemeenten, de provincie, het waterschap en het Rijk. Samen streven we naar doelen die voor elke partij in meer of mindere mate relevant zijn of soms beter of minder goed aansluiten bij hun taken. Denk bijvoorbeeld aan het behalen van het trekkerrijbewijs, duurzame gewasbescherming en natuurinclusieve landbouw. Uitgangspunt is telkens: samen maken we de regio sterker, het wiel zelf niet opnieuw uitvinden.

4. ***Over verzilting: haak aan op wat erover is gezegd in de bodemvisie.***

De activiteiten uit de *ontwikkellijn ons landschap* van het *Ontwikkelperspectief* stemmen we af met de activiteiten uit de *Bodemvisie*. Dit is ook het geval rond het onderwerp verzilting (verwerkt in de tekst op p. 21).

5. ***Graag in een nog te ontwikkelen perspectief op de Waddenkust aandacht voor de motie bodemvisie rond het activeren van verkweldering.***

Deze vraag is aan de orde gekomen en beantwoord tijdens de voorlichtingsbijeenkomst 1 Dyk op 15 februari 2023 en het vragenuur van de raad op 11 mei 2023. Samengevat: voor de huidige dijkversterking Koehool en Zwarte Haan biedt verkweldering geen oplossing. Het is voor toekomstige dijkversterkingsprojecten mogelijk wél een oplossing.

6. ***Zijn trekkerrijbewijzen te koppelen aan het onderwijsaanbod in de regio.***

Het SEAP werkt aan een nieuwe leerlijn groen, waarin dit punt aandacht heeft. Over de voortgang van het SEAP: u heeft onlangs een 1<sup>e</sup> voortgangsrapportage Regiodeal ontvangen,

waarin de stand van het SEAP aan bod komt (kopjes 1A Hands on Valley en 1B Leven Lang Leren). Daarnaast ontvangt u op 25 november 2024 een update SEAP tijdens de Regiodealdag en in januari 2025 ontvangen alle raden een update over de stand van zaken van het SEAP.

**7. *Nu het NPLG van tafel is, is het nodig de paragraaf hierover in het ontwikkelperspectief te herschrijven.***

Zoals de nota schetst, zal vanuit het kabinet in deze regeerperiode meer duidelijkheid komen over hoe het NPLG wordt opgevolgd. Als Friese overheden zien we dat de opgaven niet veranderd zijn en vinden het van belang om de in gang gezette dialoog met de gebieden en maatschappelijke partners voort te zetten en de opgebouwde energie in de gebiedsprocessen vast te houden.

**8. *Wat is de stand van de landbouwhub in het SEAP, komt dit van de grond?***

Vanuit het SEAP zijn activiteiten gestart rond de structuurversterking van de landbouw. Het kan gaan om een fysieke plek of een digitaal platform of een combi van beide. Het wordt een plek voor samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid in de regio. Dit kan een fysieke locatie zijn of een digitaal platform, waar alle partijen samenkomen. Hier ontstaan en worden innovaties gedeeld. Onderwijs en arbeidsmarkt worden dichterbij elkaar gebracht, en nieuwe opleidingen worden ontwikkeld, afgestemd op de regio. Zo straalt de regio uit een toplocatie te zijn voor bedrijvigheid in de agrifood-sector (update SEAP volgt, zie punt 6).

**9. *Verzoek om meer betaalbare woningen zo snel als mogelijk beschikbaar te laten komen, meer sociale woningbouw.***

Dit punt nemen we mee in het woonbehoefteonderzoek. Het gesprek hierover vindt via dat spoor plaats.

**10. *Franeker als toeristische trekpleister. De kaatsstad Franeker is, naast het planetarium ook een uniek sellingpoint.***

In de nota R&T is al aandacht voor productontwikkeling op basis van beleving/verhalen rond de Academiestad én kaatsen. Dit versterken we in het Ontwikkelperspectief met de *ontwikkelijn Beleven*, waarbij met name de onderlinge verbinding met andere culturele en toeristische hotspots wordt gezocht (verwerkt in de tekst, zie p. 16/17).

**11. *Duurzaam ondernemen en stroomtekort: hoe zit het met de mogelijkheden om zelf energie opwekken en op te slaan bij bedrijven of gezamenlijk. En wat is de stand van zaken rond upgraden bedrijventerreinen?***

Vanuit het SEAP zijn activiteiten gestart rond het verduurzamen van bedrijventerreinen, met focus op drie aspecten (1) circulair (2) vergroenen en (3) energie (update SEAP volgt, zie punt 6).

**12. *Bredere functie stadhuis: planvorming hiervan moet het plaatsen van een lift niet hinderen.***

Beide opgaven hinderen elkaar niet.

**13. *In de Kadernota is voorgesteld om het ontwikkelfonds aan te vullen door eenmalig € 2.500.000 toe te voegen aan dit fonds. Uit welke bron komt dit bedrag?***

De aanvulling komt uit de structurele financiële ruimte in begrotingsjaar 2025 welke incidenteel aangewend mag en kan worden (in lijn met de vastgestelde kadernota 2025-2028). Het ontwikkelfonds is een bestemmingsreserve. De raad stelt middels het budgetrecht uiteindelijk de middelen beschikbaar vanuit deze bestemmingsreserve.

**14. Financiering van Elke Regio Telt (ERT) is nog onduidelijk. Wat is de stand?**

Voor het programma ERT is in het regeerprogramma geen budget beschikbaar gesteld, maar wel procesgeld. Middels gespreken met de betrokken departementen, brengen we dit onder de aandacht.

**15. Graag ook aandacht, naast de Waddenkust, voor andere culturele parels als de Slachtedijk.**

Bij het maken van een perspectief op de Waddenkust krijgen ook andere culturele parels de aandacht. De landschapsbiografie Waadhoeke zal hiervoor als basis dienen.

**16. Graag aandacht voor een perspectief op mobiliteit.**

Vanuit de Regiodeal gaan we aan de slag met publieke mobiliteit. Dit doen we samen met de partners in de regio en met het Rijk. Het doel is een goed ingericht duurzaam mobiliteitssysteem waarin verschillende modaliteiten met elkaar worden verknoopt in HUB's, dit verbetert de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio en draagt bij aan een vitale economie. De eerste stap die we nemen is het opstellen van een regiobrede strategische mobiliteitsagenda voor Noardwest-Fryslân, die als basis dient voor de regionale mobiliteitsambities en inzicht geeft in de te nemen stappen richting een publiek mobiliteitssysteem.

**17. Kan de SWOT-analyse toegevoegd worden?**

De SWOT-analyse vindt u via deze [Link](#).

**18. Graag ook aandacht voor het Rembrandt en Saskia Experience.**

Vanuit de uitvoering Nota R&T is actie ondernomen voor een subsidie aan de Stichting Rembrandt en Saskia, ten behoeve van de fase van kwartiermaken van het project 'Rembrandt en Saskia Experience'. Dit initiatief is ook passend bij de koers van het Ontwikkelperspectief.

**19. Hoe ver zijn we met het plan om de leefbaarheid te versterken in minimaal 3 dorpen of wijken?**

Vanuit de Regio Deal Noardwest Fryslân is een adviesbureau momenteel aan de slag met de uitwerking van deze opgave. Welke projecten er uitrollen is onderdeel van de planvorming. De raden en staten worden, voordat het fonds in uitvoering gaat, nog betrokken. De verwachting hiervoor is begin Q2 2025.

**20. Is het mogelijk om sierteelt met gif in te perken?**

Het SEAP is gestart met activiteiten die gericht zijn op het versterken van de landbouwstructuur. Vanuit het SEAP werken bijvoorbeeld ondernemers samen met een bedrijf dat gespecialiseerd is in gewasbescherming op natuurlijke basis. De focus ligt op de evenwichtige opbouw en verbetering van de grond (update SEAP volgt, zie punt 6).

**21. Zijn er stappen gezet wat betreft de ontwikkelingen van een dalende beroepsbevolking in relatie tot de demografische veranderingen?**

Vanuit het SEAP is hier drie jaar geleden op ingezet. Met de Regiodealmiddelen maken we nu een versnelling, waarbij onder andere met hulp van aanjagers in de sectoren maritiem, landbouw en zorg anticiperen op deze opgave (update SEAP volgt, zie punt 6).